

04.03.2013

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto
PL 28

00023 Valtioneuvosto

Viite: lausuntopyyntö VM162:00/2011

URJALAN KUNNAN LAUSUNTO

Pyydettyinä lausuntonaan kuntarakennelakiluonnoksesta Urjalan kunta toteaa seuraavaa:

Yleisesti ottaen Urjalan kunnan mielestä 20 000 asukkaan väestöpohjan toteaminen palveluiden edellyttämäksi väestöpohjaksi ei perustu mihinkään tieteellisiin tutkimustuloksiin. Asukasluvun rinnalla tärkeitä tekijöitä ovat muun muassa kunnan alueen koko, taajamarakenne ja suuren asutuskeskuksen läheisyys. Optimaalista kuntakokoa analysoidaan usein vain palvelutuotannon talouden kannalta. Tärkeää on myös kuntien paikallistaloudellinen, elinkeinopoliittinen ja taloudelliseen elinvoimaan liittyvä tehtävä.

Tähän mennessä esimerkiksi suuret kaupungit, joissa on toteutunut suuremman vastuuyksikön periaate, eivät ole olleet sosiaali- ja terveydenhuollon tai laaja-alaisemmissa tuottavuusvertailuissa keskikokoisia kuntia kustannustehokkaampia. Kunnalla ei ole olemassa yleistä optimikokoa, jos sitä mitataan asukaskohtaisilla kustannuksilla. Asukaskohtaiset kustannukset riippuvat palvelujen järjestämistavan lisäksi kunnan aluetekijöistä, väestötekijöistä ja palvelutasosta.

Akaan ja Urjalan kunnat ovat solmineet yhteistoimintasopimuksen, jolla Urjalan kunta antaa perusterveydenhuollon, vanhustenhuollon, vammaishuollon sekä kasvatus- ja perheneuvonnan palvelut Akaan kaupungin järjestettäväksi. Akaan ja Urjalan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen väestöpohja on yli 22.000 asukasta.

Urjalan kunnan mielestä kunnille ei tule määrätä selvitysvelvollisuutta. Selvityksen tavoitteena mainitaan, että siinä on tarkoituksena saada aikaan esitys kuntien yhdistymisestä ja siihen liittyvä yhdistymissopimus. Selvitysvelvollisuus sinänsä johtaa helposti tilanteeseen, jossa kunnissa tehdään merkittävä määrä turhia selvityksiä. Nämä selvitykset eivät johda

mihinkään, koska kuntaliitoksiin ei ole todellista tahtotilaa. Selvitysvelvollisuus johtaa julkisten varojen tarpeettomaan käyttöön, kun etukäteen tiedetään, etteivät valtuustot hyväksy kuntaliitosta.

Selvitysperusteina esitetään 1) palveluiden edellyttämää väestöpohjaa, 2) työpaikkaomavaraisuutta, työssäkäyntiä ja yhdyskuntarakennetta sekä 3) kunnan taloudellista tilannetta. Kuten aiemmin on jo todettu, 20 000 asukkaan väestöpohjalla ei ole tieteellistä tutkimuspohjaa. Työpaikkaomavaraisuudella ja työssäkäynnillä ei liene optimaalisen kuntarakenteen kannalta juuri merkitystä.

Kuntarakennelakiluonnokseen sisältyvät määrääjat ja menettelyt ovat epärealistisia. Määräajoilla ei toisaalta ole merkitystä, jos valtuustoissa ei ole halua päättää kuntaliitoksista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisen osalta Urjalan kunta ei hyväksy sitä, ettei uusissa linjauksissa tunnusteta lainkaan vähintään noin 20 000 asukkaan sote – yhteistoiminta-alueita. Näillä yhteistoiminta-alueilla tulee jatkossakin olla oikeus järjestää terveydenhoidon ja sosiaalihuollon palveluita. Väestöpohjavaatimuksena 50 000 – 100 000 asukkaan laajan perustason sote – alue on tarpeettoman suuri moniin palvelutehtäviin samoin kuin alueen kehittämiseen.

Lopuksi on syytä todeta, että Urjalan tärkeimmässä yhteistoimintakunnassa Akaassa ei enemmille kuntarakenteen muutoksille nähdä tarvetta eikä haluja. Akaan kaupunki syntyi 1.1.2007, kun Toijalan kaupunki ja Viialan kunta yhdistyivät. Kylmäkosken kunta liittyi 1.1.2011 Akaan kaupunkiin.

Tämä lausunnon on Urjalan valtuusto hyväksynyt 4.3.2013.

URJALAN KUNNANHALLITUS

Kunnanjohtaja Hannu Maijala

Hallinto- ja talousjohtaja Joonas Yliluoma